

کیش؛ طنین «ای ایران» را از خلیج فارس به دیار اعراب می برد

سال‌های اول دهه‌ی شصت به کیش آمده بودند، فراموش نکرده‌اند که یک هتل، و بازار و یک ساختمان به عنوان سازمان منطقه آزاد کیش و والسلام، و جوانی و عمر و سرمایه افرادی مانند موسوی‌ها، پروینی‌ها، پورقاسی‌ها، واتقی‌ها، نوری‌ها، شفیعی‌ها، حسن‌شاهی‌ها در کیش طی شد و موهای این مدیران و سرمایه‌گذاران وطنی سپید شد تا امروز کیش پایلوت کوچکی از دبی و حتی با پتانسیلی وسیع‌تر از آن شده است.

نگاهی به آرشیو مطبوعات و کتابخانه‌ها و محفوظات مردم حاکی از این است که ۴ دهه‌ی پیش کیش آبادتر و معروف‌تر از دبی بوده است. سال‌های اول دهه‌ی شصت که مهندس یزدان‌پناه، علمدار عمران و آبادانی کیش با انرژی و انگیزه مثبت، بسیاری از مسوولان اجرایی را به کیش آورد تا توانمندی‌های بالقوه کیش، امکانات گردشگری، فرصت‌های سرمایه‌گذاری و اشتغال و توسعه را به آنان یادآوری کند اما انگار گوش شنوا و مدیران حامی توسعه به جای کیش در دبی به کار می‌افتاد!

در این سه دهه شعارهای زیادی در مورد کیش داده می‌شد، این جزیره ظاهراً آزاد، گاهی با هنگ‌کنگ مقایسه می‌شد، گاه با جبل علی و گاه با دبی و شارجه و گاه با تایوان، اما در این مدت همه مناطق آزاد صنعتی، گردشگری، تجاری پیشرفت کردند و شعارشان به عمل تبدیل شد به جز کیش که هنوز در حال ترجمه و تجربه شعارهاست. به راستی اگر سرمایه و تلاش فعالان و کارآفرینان کیش که از مشهد و اصفهان و تهران و شیراز و سیستان و بلوچستان و یزد و... با عشق آباد کردن این گوشه‌ی ایران نبود، شاید همین چند هتل و بازار و رستوران هم وجود نداشت.

وجود می‌آورد؛ الکل و آزادی حجاب و البته بعد از آن زمینه‌های سرمایه‌گذاری و توسعه آن. شاید تنها فرق دبی و کیش است! اما ساحل زیبا و کم‌نظیر سبز رنگ مرجانی کیش - که در دنیا منحصر به فرد است - ساختار بکر و دست‌نخورده، آرامش باورنکردنی، بزرگراه‌های پهن و خلوت و مهمتر از همه، امنیت کیش از جمله مزایای آن نسبت به دبی و بسیاری از مناطق اسم و رسم‌دار توریستی دنیا است. البته کیش می‌تواند بسیار جذاب‌تر از دبی هم باشد به ویژه اینکه اگر مسافر بداند هزینه‌کردنش، موجب اشتغال هموطنانش در کیش می‌شود و توسعه سرمایه‌گذاری و جدی نگاه کردن به این جزیره به عنوان یک منطقه آزاد واقعی می‌تواند دنیا را به سوی این بهشت زمینی روانه کند. ساحل مرجانی بسیار زیبا و آرام، خیابان‌های تمیز گلکاری شده و هتل‌های بین‌المللی ۵ ستاره مانند هتل پارمیس که در نهایت زیبایی و کیفیت و آداب مهمانداری توسط پرسنل آموزش‌دیده میزبان مسافری هستند حس خوبی را به هر مسافری می‌دهد. (معروف است که بهترین صبحانه در بین هتل‌های کیش در هتل پارمیس سرو می‌شود و طراحی اتاق‌ها و تجهیزات آن بی‌نظیر است). فضای سنتی، هنری باغچه پارمیس و موسیقی لذتبخش آن شاندیز مشهد را تداعی می‌کند، مجموعه رفاهی تفریحی، استخر رایگان، بولینگ، لابی بسیار وسیع و خوش‌منظره همه و همه با یک معماری مدرن میهمانان ایرانی و خارجی را به خود می‌خواند.

اسکله تفریحی، شهر زیرزمینی کاریز، پارک دلفین‌ها، سایت دوچرخه‌سواری بازارهای مختلف و البته جای خالی توسعه عمرانی، تجاری، گردشگری کیش می‌تواند مسافری بیشتری به خود جلب کند. خبرنگارانی که

چرخ‌های توپولوف پرواز ۰۴۴ کاسپین که بعد از یک تاخیر معمول ۴۵ دقیقه‌ای Take of می‌کند، دلت را نیز از تهران به سوی جنوب می‌برد؛ کیش یا دبی؟ کیش هم آن‌ور آب است. صدای میهماندار با همه‌ی مردم درمی‌آویزد «... ورود شما را... چه چیزی ارزان‌تر است... ماسک اکسیژن... فقط در شب‌های کیش و ساز و آواز... دو در به جلو... با این تورم جنس آوردن صرف نمی‌کند...» مسافران لمیده در صندلی‌ها برنامه‌های خود را برای سه روز و دو شب (شب‌های مهم‌تر است) مرور می‌کنند، بازار پردیس، غروب بازار اعراب‌ها و بعد سری به نمایشگاه بین‌المللی شیلات کیش و...

ساعت ۸ شب، هوای بهاری بهشت عینی «کیش»، کلی ژاکت و کاپشن و پلوور و اورکت و شال گردن را که میراث سرمای خشک و خشن تهران است، روی دست گردشگران می‌گذارد. خیلی زود، آلودگی و سردی هوا، سنگینی سرگیجه‌آور ترافیک و سایر خستگی‌های تهران فراموش می‌شود.

در بحبوحه انتظار صفحه نقاله گردان، چمدان‌ها که همه سرگردان رویت ساک‌ها و چمدان‌های خالی خود هستند تا از خرید، مملویشان کنند، ویزیتورهای جوان رستوران‌های شب‌زنده‌دار و ارباب تقلید موسیقی پاپ و امثالهم با تخفیف‌های خود سعی در قاپیدن مشتری‌های آبدار می‌کنند. رستوران تجرا، گروه گپ، بولینگ مریم و شب‌زنده‌داری تا ساعت ۴ صبح و قرعه‌کشی و غذاهای دریایی و...

مسافران زمانی که از سالن فرودگاه خارج می‌شوند، تاکسی‌های کمری و هیوندا و گالانت و... و نتون‌ها و هتل‌های چندمرتبه تشابه زیادی بین کیش و دبی به

مشاهیر از هر بازدیدکننده ۴۰ دلار دریافت می‌کند و یک روز وقت گردشگران در بیروت با علاقه به دیدن این موزه می‌گذرد.

احداث پارک سالمندان در کیش با آن آب و هوای بهشتی می‌تواند سالمندان با تمکن مالی را از سراسر خاورمیانه به این جزیره سرازیر کند و خانواده‌های آنان نیز تردد زیادی داشته باشند.

احداث یک شهر بازی و شهر آبی سرپوشیده با انواع تفریحات و سرگرمی‌ها برای رده‌های مختلف سنی باعث پر کردن اوقات اقامت گردشگران می‌شود.

ایجاد یک کروکودیل پارک در کیش- با توجه به اینکه چندین کشور توریستی نظیر تایلند، مالزی و اندونزی بخش عمده‌ای از توریست‌ها را به لطف آن جلب می‌کند- از جمله ضرورت‌های شکوفایی گردشگری در کیش است.

ایجاد مقر دائمی مجموعه‌های کلکسیونی و حمایت از کلکسیونرهای موفق ایرانی در کیش، ساخت رستوران‌های دریایی، زبردربایی و برگزاری تورهای دریایی و ده‌ها طرح و پروژه اجرایی دیگر می‌تواند به جذب گردشگر کمک کند.

حمایت و تسهیلات دولتی برای برگزاری همایش‌ها، جشنواره‌ها و نمایشگاه‌های بیشتر در کیش از دیگر فاکتورهای حضور مدیران و کارشناسان و خانواده‌های آنها در کیش است.

بحث مهم دیگر ضرورت تامین مستمر مواد غذایی این جزیره گردشگری است که چندین سردخانه مجهز لازم دارد تا چنانچه به هر دلیلی پروازها یا حرکت کشتی‌ها و لنج‌ها برای چند روز قطع شد، رستوران‌داران، مردم و مسوولان جزیره مطمئن باشند مواد غذایی حداقل ۱۵-۱۰

احداث و راه‌اندازی شود، یقیناً ۳۰ الی ۵۰ درصد مسافران آنتالیا و دبی و تایلند را به این جزیره سرازیر می‌کند. امروزه عرف مسافرت کیش اقامت ۲ شب و ۳ روز است که در روز اول پارک دلفین‌ها و شهر زیرزمینی کاریز و شب خرید از بازارها و نیمه شب رستوران‌های موسیقی زنده و پاپ و ... و سحرگاه هم اسکله و سحرگاهان همه چیز دیدنی، خریدنی و شنیدنی تمام می‌شود و فردا و پس‌فردا به خستگی چرخیدن در بازار و قیمت کردن و انتظار برای رسیدن ساعت پرواز می‌گذرد؛ درحالی که به قول یکی از مدیران موفق و سرمایه‌گذار کارآفرین که بیش از یکصد اشتغال مستقیم و حدود ۵۰۰ اشتغال غیرمستقیم برای مردم در کیش به وجود آورده است، اگر تنگ‌نظری‌ها رفع شود، کیش استعدادهای فراوانی برای جلب توریست‌های وطنی و خارجی دارد که از جمله آنها می‌توان از ساخت یک موزه مجهز مثلاً فسیل‌شناسی، دریانوردی یا مشاهیر نام برد (لبنان با ساخت یک موزه

توجه کنید در روزنامه‌های همشهری و ایران و جام‌جم و... روزانه بیش از ۳۰۰ آژانس آگهی چاپ کرده و تبلیغ می‌کنند که مردم ایران را به جزایر و سواحل آنتالیا و دبی و چین و تایلند و... ببرند و ارز حاصل از تلاش و کار ایرانی در آن جا هزینه و باعث اشتغال شود و برخی از روزنامه‌های زرد بی‌توجه به این مساله (که چرا امکاناتی در کیش برنامه‌ریزی نمی‌شود تا مردم به جای دبی، به کیش یا مناطقی از این دست مسافرت کنند) عقده خود را سر نشریات مستقل خالی می‌کنند؛ زیرا سرمایه‌گذاران و بخش خصوصی، آگهی‌های خود را به نشریات زرد و بی‌محتوا نمی‌دهند. و اما...

چرا کیش داریم در حال مات شدن است؟ چرا این همه زیبایی، توانایی و استعداد شکوفا نمی‌شود؟ نگاهی به فهرست هتل‌های کیش (نزدیک به ۴۰ هتل) نشان می‌دهد اگر تنها چند جاذبه گردشگری در کیش ایجاد و

کیش به پنج «ثابت» دیگر نیاز دارد

نمایشگاه کنفرانس خبری برای مهندس ثابت بنیانگذار مجموعه تجاری، بازرگانی ثابت در هتل داریوش ترتیب داده شده بود که با معطلی خبرنگاران و بی‌خبری مدیران ثابت از موضوع، به محقق فراموشی سپرده شد تا فردای روز سوم نمایشگاه این کنفرانس راس ساعت ۸ صبح در هتل داریوش (در زمانی که ۹۰ درصد ساکنین و مسافران جزیره در خوابند) برگزار شوند.

میز مجلل کنفرانس با گل‌های آزالیا و بدون حضور ثابت تا ساعت ۱۱ صبح محل نشست و برخاست گروه‌های مالزیایی، مراکشی و آلمانی توضیحات مهندس هوشمند مدیر مجموعه تفریحی پارک دلفین‌ها که سعی داشت هم آبروداری کند، هم کنفرانس بدهد و هم مترجم باشد شده بود.

ساعت ۱۱/۲۰ صبح مهندس ثابت ۴ دقیقه در جمع خبرنگاران حضور یافت یک پیش‌خبر در مورد هتل ۲۴ طبقه آرایه و نارضایتی خود را از عدم حمایت مسوولان از نمایشگاه شیلات اعلام کرد و خداحافظی او مجدداً همه را به خود مشغول نمود.

راستی چه می‌شد اگر ۵ ایرانی سرمایه‌گذار مبتکر دیگر مثل مهندس ثابت به ایران دعوت می‌شدند؟ چه می‌شد اگر مدیرانی از این دست به عنوان مشاوران عالی اقتصادی رییس جمهور، رییس مجلس و رییس قوه قضاییه منصوب می‌شدند. چه خوب بود مسوولان به این امر با دقت و تجدیدنظر می‌نگریستند و راه کاری برای بازگرداندن ایرانیان و سرمایه‌های ایرانی به وطن جستجو می‌کردند.

دهه اول آذر ماه نمایشگاه بین‌المللی شیلات جمعیت تقریباً ۲ هزار نفری را در کیش جای داده بود و علاوه بر شرکت‌های حاضر در نمایشگاه، جشنواره غذا، جشنواره ماهیگیری، همایش حلال در شیلات، همایش نانو و... به عنوان تقویت‌کننده برنامه نمایشگاه جذابیت‌های زیادی را به وجود آورد. دومین شب

روز این جمعیت عظیم بیست و چند هزار نفری در شرایط بهداشتی دپو شده باشد. صاحب‌نظران معتقدند سازمان عمران کیش، برای ساخت مجموعه‌های یادشده مثلا با کاربری موزه یا پارک سالمندان یا شهربازی و... باید زمین رایگان یا با مالکیت ۲۰ ساله و موافقت اصولی و حتی تسهیلات ارزان بدهد و دست کارآفرینان و سرمایه‌گذاران را به گرمی بفشارد، در آن صورت کسانی که ۲ شب و ۳ روز به کیش مسافرت می‌کنند و توانمندی که دلارهای ایران را در آنتالیا، دبی، تایلند و... هزینه می‌کنند، با رغبت تمام، چهار شب در کیش اقامت می‌کنند و نیاز به ۸۰-۷۰ هتل دیگر و اشتغال برای دو، سه هزار نفر احساس خواهد شد.

مدیر یکی از هتل‌های بین‌المللی کیش می‌گوید مهندس ثابت که با الهام از یک خواب ساده، سفر رویایی خود را به کیش آغاز کرد، مجبور شد تا برای پارک دلفین‌ها و مجموعه تفریحی فعلی حدود دو دهه قبل زمین پارک را خریداری کند. در حالی که دولت می‌باید بابت این کار عظیم و این مجموعه بی‌نظیر برای آباد کردن هر متر زمین در کیش ۲۰ هزار تومان برای ایجاد انگیزه و تقویت و حمایت به ثابت پرداخت می‌کرد.

امروزه دولت کاری کرده که ایرانیان واردکننده خودرو به دبی تردد می‌کنند و این شیخ‌نشین سودها و ارزش افزوده را از دلارهای ایرانی تصاحب می‌کند در حالی که منطقه آزاد کیش می‌تواند مرکز مستقیم واردات خودرو از ژاپن، کره، مالزی و سایر کشورها بشود و عایدات این صنعت نصیب ایرانیان گردد.

پرداخت تمامی یا بخشی از حق بیمه کارگران (سهیم کارفرما) و یارانه حقوق کارگران در این منطقه آزاد برای یک دوره ۱۰ ساله نیز می‌تواند سرمایه‌گذاران بیشتری را به این جزیره جذب کند. از طرفی بازارها و مراکز خرید چون به صورت متمرکز ساماندهی شده و برای بررسی نیازهای خرید گردشگران تعریف نشده، صدها فروشگاه تکراری را شامل می‌شود که می‌توان با کمک سرمایه‌گذاران بازارها و کارآفرینان و مشاوره صاحب‌نظران، روشی را به دست آورد که همه گردشگران دیدار کامل از همه بازارها را در برنامه‌های خود داشته باشند.

فراموش نکنیم یادآوری این نکته‌ها به معنای آن نیست که در کیش کاری انجام نشده یا زحمات مدیران و مسوولان نادیده گرفته شود، بلکه اعتقاد بر این است که اگر قرار بود ۵۰۰ قدم موثر و سرنوشت‌ساز و اشتغال‌آفرین در کیش برداشته شود ۱۵-۱۰ قدم بیشتر برداشته نشده و ضرورت دارد مسوولان دلسوز به این امر توجه جدی‌تری نشان دهند تا همچنان منتظر پر شدن هواپیمای عازم دبی و تایلند و ترکیه و... نباشیم.

گردشگران برای عصرگاهان دیدار از شهر کاریز که با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی زیباترین لایه‌های زمینی را و کانال قنات را به بازدیدکننده نشان می‌دهد یک ساعتی وقت می‌گذارند. دیدن فسیل یا جای فسیل یک لاک‌پشت متعلق به ۴۷۰ میلیون سال پیش هم در این کاریز حکایت خود را دارد.

همیشه فارس است.

ساعت ۲ بامداد، اسکله تفریحی و پیست‌های دوچرخه‌سواری هیجان مخصوص به خود را دارد. شلوغی این مکان مانند ساعت ۹ صبح تهران است؛ چای نبات ۵۰۰ تومان، یک ساعت دوچرخه سواری ۱۵۰۰ تومان و سه‌چرخه‌سواری ۲۰۰۰ تومان و قایق تفریحی ۵۰ هزار تومان به ویژه قایق‌های کف شیشه‌ای که با نورافکن امکان دیدن مرجان‌ها، ماهی‌ها و خیار دریایی را برای گردشگران فراهم می‌کند. فردا صبح همه چیز برای گردشگران در کیش تمام شده است.

حضور کم‌رنگ و کم‌اثر سازمان عمران در ایجاد فرصت‌های بهتر برای مردم متأسفانه به شدت احساس می‌شود؛ نه مشورتی یا ایجاد انگیزه‌ای با سرمایه‌گذاران فعلی نه اطلاع‌رسانی (به جز یک جزوه راهنمای سرمایه‌گذاری در هتل‌ها) یا تبلیغاتی برای جذب سرمایه‌گذاران و نه ارایه تسهیلات رقابتی که سرمایه‌گذار را با اطمینان از شهرهای ایران یا سایر کشورها به کیش سوق دهد.

دل آدم می‌گیرد اگر احساس کند سه روز اقامت در کیش را می‌توان در یک روز خلاصه کرد و سرمایه‌گذار و کارآفرین مستقر در کیش احساس بدی پیدا می‌کند اگر دریابد از حاصل عمر و سرمایه‌اش و انتظاراتش بهره منطقی و شایسته نبرده است و قاعدتا وجدان مسوولان نباید آسوده باشد وقتی ببیند گردشگر (هزینه‌کننده) و سرمایه‌گذار (کارآفرین) یا هیچ یک از این دو از کیش رضایت کامل ندارند. چه مهندس ثابت که از جزایر قناری به ایران آمده تا با ساخت هتل داریوش ثابت کند که ایرانی جماعت برعکس چهل و جعل سازندگان فیلم ۳۰۰ و بر اساس شواهد و آثار تاریخی مستند ۲۵۰۰ سال پیش از صندلی استفاده می‌کرده و تمدنش جهانگیر بوده (و ثابت اینک دست در کار هتل ۲۴ طبقه کوروش است) و چه مردمی که تصمیم می‌گیرند به جای کیش به جزایر قناری و آنتالیا و دبی و... بروند.

شب هنگام حکومت نئون‌ها آغاز می‌شود و گروهی از گردشگران برای دیدار از فتوکپی‌های خواننده‌های لس‌آنجلس بی‌تابی می‌کنند. این جا دیدن و نواختن همه‌ی سازها مجاز است و جوانان ایرانی این‌ور آب انواع آهنگ‌های جاز و پاپ و خوانندگان ایرانی آن‌ور آب را تقلید می‌کنند. ساعت ۱۰ شب اکثریتی از تاکسی‌ها با صدای آشنای مسافران برای رفتن به شان‌دیز صفدری توقف می‌کنند. بیش از یکصد میز این محل هر شب میزبان گردشگران ۱۵ تا ۲۵ ساله است که برای جوان‌های مقلد خواننده و نوازنده ایرانی هورا بکشند.

متأسفانه در بین حدود ۳۰ گروه نوازنده و نزدیک به یکصد خواننده مستقر در کیش هرگز شاهد نبوده‌ایم خواننده‌هایی شعر و موسیقی غیر تقلیدی یا ترانه مخصوص به خود را اجرا کنند. الگوهای آنها عمدتا خوانندگان بی‌وطن و دور از وطن ایرانی بوده است. بدتر اینکه بلاهای عظیمی بر سر لهجه‌های زیبای ایرانی آورده‌اند چرا که یک مقلد مجبور است فارسی، ترکی، لری، کردی، شمالی، خوزستانی، مشهدی و... را بخواند.

با این همه جوانان گردشگر در این رستوران‌ها می‌توانند در آزادی کامل کف بزنند، چیخ بکشند و دختر و پسر (البته نشست بر روی صندلی) حرکت موزون و نیمه موزون داشته باشند. شب‌های کیش نه تنها شش که آب‌شش گردشگران می‌شود. فریادها نه فقط از دهان که از چشم‌ها و گوش‌های جوانان هم بیرون می‌زند.

صفدری آنقدرها کار را جدی و حرفه‌ای گرفته که یک نیروگاه مستقل برق زاپاس نیز تدارک دیده تا آسیبی به تارهای صوتی خوانندگان و پرداخت‌کنندگان صورت‌حساب‌های میزها وارد نشود.

ارزشمندترین یادگار ماندگار شب‌های کیش، هم‌صدایی و هم‌نوایی غروربرانگیز خوانندگان و تماشاچیان در سرود ای ایران است. پیر و جوان به پا خواسته، دست راست را روی قلب خویش قرار داده و یک‌صدا سرود ای ایران را می‌خوانند تا خلیج نیلگون همیشه فارس این صدای رسا را به عرب‌ها منتقل کند که خلیج فارس